

Laidiens: 30.04.2003., Nr. 65

Precizēts 23.05.2003., Latvijas Vēstnesis Nr.77 (2842)

Ministru kabineta noteikumi Nr. 211

Rīgā 2003.gada 29.aprīlī (prot. Nr.23, 4.§)

Izmeklēšanas cietumu iekšējās kārtības noteikumi

Izdoti saskaņā ar Latvijas kriminālprocesa kodeksa 76.panta sesto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā aizdomās turētās, apsūdzētās un tiesājamās personas, kurām piemērots Latvijas kriminālprocesa kodeksā paredzētais drošības līdzeklis — apcietinājums —, kā arī notiesātās personas, kuras sauktas pie kriminālatbildības par cita noziedzīga nodarījuma izdarīšanu un kurām piemērots drošības līdzeklis — apcietinājums — (turpmāk — apcietinātais), ievietošanas un izvietošanas izmeklēšanas cietumā, minēto personu dienas kārtību, tiesības un pienākumus, medicīnisko aprūpi un materiālo nodrošinājumu, kā arī drošības pasākumus un kārtību, kādā apcietināto atbrīvo no izmeklēšanas cietuma vai pārceļ uz citu brīvības atņemšanas iestādi. Noteikumi attiecas arī uz Latvijas Sodų izpildes kodeksa 16. un 20.pantā paredzētajiem gadījumiem.

2. Pamats apcietinātā ievietošanai izmeklēšanas cietumā ir:

2.1. tiesas (tiesneša) nolēmums par apcietinājuma kā drošības līdzekļa piemērošanu;

2.2. spēkā stāties tiesas spriedums par brīvības atņemšanas soda noteikšanu notiesātajam, kurš līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai nav atradies apcietinājumā.

3. Izmeklēšanas cietuma administrācija nodrošina:

3.1. apcietinātā apsardzi, uzraudzību un tiesas nolēmuma izpildi, kas stāties likumīgā spēkā;

3.2. apcietinātā materiālo un sadzīves vajadzību apmierināšanu, veselības aprūpi un neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu normatīvajos aktos noteiktajā apjomā un kārtībā;

3.3. tiesas (tiesneša), prokurora un izziņas iestādes (turpmāk — procesa virzītājs) kriminālprocesa kārtībā pieņemtā nolēmuma un citu rīkojumu izpildi.

II. Apcietināto ievietošana izmeklēšanas cietumā

4. Ievietojot apcietināto izmeklēšanas cietumā, noformē viņa personas lietu.

5. Naudu, dārglietas un vērtspapīrus apcietinātais nodod glabāšanā izmeklēšanas cietuma finanšu daļā, dokumentus — uzskaites daļā.

6. Izmeklēšanas cietuma finanšu daļa izdara apcietinātā personīgās naudas uzskaites kartē (1.pielikums) ierakstu par naudu, kura saņemta no apcietinātā, un attiecīgo naudas summu pārskaita izmeklēšanas cietuma depozītu kontā Valsts kasē.
7. Apcietināto ievieto izmeklēšanas cietuma uzņemšanas nodaļā, kur apcietinātajam izdara kratīšanu un mantu apskati, kā arī veselības pārbaudi un sanitāro apstrādi.
8. Izmeklēšanas cietuma administrācija iepazīstina apcietināto ar viņa tiesībām un pienākumiem.
9. Apcietinātā lietošanā atstāj priekšmetus šo noteikumu 2.pielikumā noteiktajā daudzumā un sortimentā, kā arī tos pārtikas produktus, kurus var iegādāties izmeklēšanas cietuma veikalā (3.pielikums).
10. Ja priekšmetu daudzums pārsniedz šo noteikumu 2.pielikumā noteikto daudzumu, tos glabā izmeklēšanas cietuma noliktavā.
11. Naudu, dārglietas un vērtspapīrus, kā arī noliktavā glabājamus priekšmetus apcietinātais ar procesa virzītāja atļauju var nodot radniekiem vai citām personām.
12. Ja kratīšanas laikā pie apcietinātā atrod mantas, izstrādājumus un vielas, kuras aizliegts glabāt, tās izņem, iznīcina un par to sastāda iznīcināšanas aktu. Aizliegts glabāt mantas, izstrādājumus un vielas, kuras nav minētas šo noteikumu 2.pielikumā.
13. Ja apcietinātais labprātīgi nav nodevis naudu, to izņem un pēc saskaņošanas ar procesa virzītāju pārskaita izmeklēšanas cietuma pamatbudžeta kontā apcietināto komunālo un sadzīves apstākļu uzlabošanai.
14. Ja apcietinātais labprātīgi nav nodevis dārglietas, tās izņem un pēc saskaņošanas ar procesa virzītāju nodod realizēšanai Valsts ieņēmumu dienesta nodaļai atbilstoši izmeklēšanas cietuma atrašanās vietai. Saņemtos līdzekļus pārskaita valsts budžetā.
15. Pēc ievietošanas izmeklēšanas cietumā iestādes administrācija apcietinātajam nodrošina iespēju informēt ģimeni vai citas personas (4.pielikums) par savu atrašanās vietu, tiesībām un to izmantošanas kārtību.
16. Ārvalstu pilsoni vai bezvalstnieku pēc ievietošanas izmeklēšanas cietumā informē viņam saprotamā valodā par viņa tiesībām vērsties tās valsts diplomātiskajā vai konsulārajā pārstāvniecībā, kuras pilsonis viņš ir vai kurā ir viņa pastāvīgā dzīvesvieta.

III. Apcietināto izvietošana izmeklēšanas cietumā

17. Apcietinātos vīriešus un sievietes, kā arī nepilngadīgos un pieaugušos izmeklēšanas cietumā izvieto šķirti.
18. Pēc procesa virzītāja norādījuma vienā krimināllietā apcietinātie tiek turēti atsevišķi.
19. Apcietinātos izvieto kamerās un pārviesto no vienas kameras uz otru, ievērojot iekšējo drošību, izdarīto noziedzīgo nodarījumu, personiskās īpašības, psiholoģisko saderību, kā arī šo noteikumu 17. un 18.punktā noteiktās prasības.
20. Apcietināto ievieto izmeklēšanas cietuma slimnīcā un medicīnas daļas stacionārā saskaņā ar izmeklēšanas cietuma ārsta norādījumiem, ievērojot procesa virzītāja prasības.

IV. Režīma vispārīgie nosacījumi

21. Apcietinātos izmeklēšanas cietumā izvieto slēgtās telpās (kamerās).

22. Apcietinātajiem izmeklēšanas cietumā aizliegts glabāt pie sevis naudu, dārglietas un vērtspapīrus, kā arī mantas, izstrādājumus un vielas, kuras nav iekļautas šo noteikumu 2.pielikumā.

V. Apcietināto dienas kārtība

23. Apcietināto dienas kārtība ietver ēdienreizes, apcietināto skaitliskās pārbaudes, ikdienas pastaigas, darba un mācību laiku, kā arī nepārtrauktu astoņu stundu naktsmieru.

24. Izmeklēšanas cietumā procesuālās darbības veic darbdienās. Brīvdienās un svinamās dienās procesuālās darbības veic pēc procesa virzītāja iepriekšējas vienošanās ar izmeklēšanas cietuma administrāciju.

25. Nav pieļaujama šo noteikumu 46.1., 46.2. un 46.3.apakšpunktā minētās sadzīves tehnikas izmantošana naktsmiera, skaitliskās pārbaudes, darba un mācību laikā. Ja apcietinātie pārkāpj noteikto dienas kārtību, izmeklēšanas cietuma administrācija ir tiesīga uz laiku līdz diviem mēnešiem izņemt kamerā esošo aparāturu un nodot to glabāšanā izmeklēšanas cietuma noliktavā.

VI. Apcietinātā tiesības un pienākumi

26. Apcietinātajam ir tiesības sazināties ar personām ārpus izmeklēšanas cietuma sarakstoties, kā arī lietojot izmeklēšanas cietuma tālruni. Saziņas ierobežojumus apcietinātajam nosaka procesa virzītāja rakstiskā paziņojumā. Saziņas ierobežojumus ar ģimeni apcietinātajam nosaka tikai gadījumos, ja tas nepieciešams citu cilvēku tiesību, demokrātiskas valsts iekārtas, sabiedrības drošības, labklājības un tikumības, kā arī ieslodzījuma vietas drošības un lietas izmeklēšanas interesēs. Saziņas ierobežojuma noteikšanu motivē.

27. Apcietinātajam ir tiesības iesniegt sūdzības, iesniegumus un priekšlikumus valsts, pašvaldību un starptautiskajām institūcijām un amatpersonām, kā arī sabiedriskajām organizācijām.

28. Aizliegts ierobežot apcietinātā saziņas iespējas ar cilvēktiesību aizsardzības institūcijām, prokuratūru un tiesu, kā arī ar viņa aizstāvi.

29. Aizliegts ierobežot apcietinātā ārvalstnieka vai bezvalstnieka saziņas iespējas ar tās valsts diplomātisko vai konsulāro pārstāvniecību, kuras pilsonis viņš ir vai kurā ir viņa pastāvīgā dzīvesvieta.

30. Šo noteikumu 28. un 29.punktā minētajām iestādēm un institūcijām adresētā korespondence nav pakļauta pārbaudei.

31. Apcietinātā saraksti ar citām personām kontrolē.

32. Ja korespondences saturs apdraud citu cilvēku tiesības, demokrātiskas valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību un tikumību, kā arī ieslodzījuma vietas drošību, tā ir aizturama. Apcietinātajam paskaidro aizturēšanas iemeslu.

33. Izdevumus par savu saraksti sedz apcietinātais, bet par telefonsarunām — apcietinātais vai persona, ar kuru viņš sarunājas.

34. Apcietinātā apelācijas, kasācijas un blakus sūdzības, kuras paredzētas Latvijas kriminālprocesa kodeksā, kā arī iesniegumus un sūdzības prokuroram un tiesai nosūta ar izmeklēšanas cietuma pavadvēstuli un par cietuma līdzekļiem.

35. Apcietinātajam izmeklēšanas cietumā atļauts bez ierobežojuma saņemt naudas pārvedumus.
36. Naudu, kas apcietinātajam atsūtīta pa pastu, telegrāfu vai ir iemaksāta izmeklēšanas cietuma kasē, apcietinātajam neizsniedz, bet ieskaita izmeklēšanas cietuma depozīta kontā Valsts kasē un izdara attiecīgu ierakstu viņa personīgās naudas uzskaites kartē.
37. Naudas pārvedumus apcietinātais drīkst sūtīt tikai laulātajam un tuviem radniekiem, bet citām personām — tikai tad, ja to atļauj procesa virzītājs. Par tuviem radniekiem uzskatāmi vecāki, bērni, adoptētāji, brāļi un māsas, vecvecāki un mazbērni.
38. Apcietinātais ar procesa virzītāja rakstisku atļauju var pilnvarot citas personas rīkoties ar viņa naudu un mantu.
39. Apcietinātajam var atļaut ar procesa virzītāja rakstisku atļauju vienu stundu ilgu satikšanos ar radniekiem vai citām personām, klātesot izmeklēšanas cietuma pārstāvim. Satikšanos atļauj ne biežāk kā reizi mēnesī. Satikšanās atļaujas atteikumu pamato.
40. Rakstiskajā atļaujā norāda, kam un ar kādu personu atļauta satikšanās. Satikšanos ar apcietināto vai notiesāto var atļaut ne vairāk kā diviem cilvēkiem vienlaikus. Procesā virzītāja atļauja derīga tikai vienai satikšanās reizei kalendāra mēneša laikā. Tai jābūt apstiprinātai ar izmeklēšanas iestādes ģerboņa zīmogu.
41. Persona, kura ieradies uz satikšanos, uzrāda izmeklēšanas cietuma administrācijas pārstāvim atļauju un personu apliecinošu dokumentu.
42. Ja nepilngadīga persona viena ierodas uz satikšanos, tā uzrāda dzimšanas apliecību vai arī citus valsts institūcijas izsniegtus dokumentus, kuri apliecina nepilngadīgās personas radniecību ar apcietināto.
43. Var tikt noteikti satikšanās pagaidu aizliegumi (karantīna, ārkārtēji notikumi), par kuriem informē personas, kas ieradušās uz satikšanos. Šādos gadījumos ar cietuma priekšnieka rīkojumu satikšanās atļaujas darbības laiku pagarina.
44. Apcietinātajam ir tiesības tikt ar aizstāvi vienatnē, ievērojot izmeklēšanas cietuma dienas kārtību, bez satikšanās skaita un ilguma ierobežojuma. Satikšanās notiek, ja aizstāvis uzrāda orderi.
45. Apcietinātajam ir atļauts ar preses apvienību starpniecību pasūtīt laikrakstus un žurnālus, kā arī izmantot izmeklēšanas cietuma bibliotēku.
46. Ja ir saņemta izmeklēšanas cietuma priekšnieka atļauja, apcietinātais var izmantot šādu personīgo mazgabarīta sadzīves tehniku, kuru viņš var saņemt no radniekiem vai citām personām:
- 46.1. radiouztvērēju;
 - 46.2. televizoru un tam pievienojamās videospēles;
 - 46.3. ūdens sildāmās ierīces;
 - 46.4. ledusskapi.
47. Kopējais norādītās sadzīves tehnikas svars nedrīkst pārsniegt 30 kilogramus.
48. Sadzīves tehnikas ekspluatācijas izdevumus sedz apcietinātais.
49. Apcietinātā garīgo aprūpi veic kapelānu dienests. Kapelānu dienesta darbinieki, ievērojot apcietināto personu savstarpējās izolācijas prasības, organizē reliģiskus pasākumus kapelās un veic individuālo garīgās aprūpes darbu.

50. Izmeklēšanas cietumā nodrošina pamatizglītības programmas apguves iespējas. Mācību procesu tuvina prasībām, kādas ir vispārējās izglītības iestādēs, un to regulē tieslietu ministra apstiprināta un ar Izglītības un zinātnes ministriju saskaņota instrukcija.
51. Naudas summa, par kādu apcietinātajam atļauts iegādāties pārtikas produktus un pirmās nepieciešamības priekšmetus izmeklēšanas cietuma veikalā, netiek ierobežota. Šo noteikumu 3.pielikumā minētās preces apcietinātais var iegādāties ar izmeklēšanas cietuma darbinieku starpniecību saskaņā ar attiecīgu iesniegumu (5.pielikums).
52. Visus norēķinus apcietinātais veic pārskaitījumu veidā ar izmeklēšanas cietuma grāmatvedības starpniecību.
53. Apcietinātajam ir tiesības valkāt personīgo apģērbu. Ar izmeklēšanas cietuma priekšnieka atļauju viņš drīkst to nodot un saņemt no radniekiem.
54. Ja ir miris apcietinātā laulātais vai cits tuvinieks, ar procesa virzītāja un izmeklēšanas cietuma priekšnieka atļauju viņš apsardzes pavadībā var piedalīties apbedīšanas ceremonijā. Apsardzes veidu un sastāvu nosaka izmeklēšanas cietuma priekšnieks. Apsardzes un konvoješanas izmaksas sedz apcietinātais vai viņa radnieki.
55. Apcietinātajam ir tiesības uz pastaigu, kura ilgst ne mazāk kā stundu ik dienas. Grūtniecei, sievietei ar bērnu līdz divu gadu vecumam un slimniekam pēc ārsta norādījuma dienas pastaigas ilgums ir vismaz pusotra stunda.
56. Apcietinātajam var tikt piedāvāts darbs. Darba apstākļi, darba samaksa un ieturējumi no izpēlņas pielīdzināmi nosacījumiem, kādi Latvijas Sodų izpildes kodeksā paredzēti notiesātajiem.
57. Izmeklēšanas cietuma administrācijai ir tiesības apcietināto iesaistīt koplietojamo telpu un komunālo objektu uzturēšanas un uzkopšanas darbos bez atlīdzības.
58. Apcietināto aizliegts nodarbināt:
- 58.1. darbos, kas saistīti ar datortehniku un sakaru tehniku;
- 58.2. pārdevēja, grāmatveža, kasiera, pārtikas un rūpniecības preču noliktavas darbinieka darbā;
- 58.3. inženiertehnisko aizsardzības līdzekļu ekspluatācijas un remonta darbos;
- 58.4. visu veidu mehānisko transportlīdzekļu vadīšanā;
- 58.5. amatos, kur viņa pakļautībā varētu būt izmeklēšanas cietuma darbinieki.
59. Apcietinātā pienākumi ir šādi:
- 59.1. ievērot noteikto dienas kārtību;
- 59.2. saudzīgi izturēties pret izmeklēšanas cietuma īpašumu;
- 59.3. uzturēt kārtību dzīvojamās telpās, koplietošanas telpās un darba vietās, ievērot personīgo higiēnu;
- 59.4. sastopoties ar izmeklēšanas cietuma darbiniekiem vai amatpersonām, kuras apmeklē iestādi, sveicināt viņus pieceļoties;
- 59.5. saskaņā ar izmeklēšanas cietuma administrācijas norādījumiem pakļauties nepieciešamajām veselības pārbaudēm, izmeklēšanai un vakcinācijai;
- 59.6. lietot medikamentus tūlīt pēc to saņemšanas izmeklēšanas cietuma darbinieka klātbūtnē;
- 59.7. izpildīt izmeklēšanas cietuma darbinieku likumīgās prasības.